

PRÁCA S KOMUNITOU, PARTICIPÁCIA A POSILNENIE POSTAVENIA

Informovanosť a súdržnosť proti
protimoslimskému rasizmu

project-cope.com

O ČOM JE BROŽÚRA

Moslimovia sú druhou najpočetnejšou náboženskou skupinou v EÚ a tvoria približne 25 miliónov ľudí. V súčasnosti mnohí moslimovia nemôžu žiť bez strachu, pretože v spoločnosti zažívajú skusenosti spojené s nepriateľstvom. Túto protimoslimskú nenávisť často podnecujú politici a médiá a živia existujúce predsudky a strach v obyvateľstve, ako ukazujú nasledujúce údaje. V Rakúsku krajná pravica vykresľuje moslimov ako hrozbu pre rakúsku identitu a sociálny štát, pričom používa stereotypné obrazy a podnecuje nenávisť a strach. Takéto vyhlásenia prispievajú k nepriateľskej atmosfére, ktorej moslimovia

čelia bez ohľadu na to, v ktorej krajine žijú. Ako mimovládna organizácia pôsobiaca v oblasti ľudských práv a nediskriminácie súhlasíme s tým, že na úrovni jednotlivcov sú potrebné konkrétne stretnutia medzi moslimami a nemoslimami, ako aj potreba posilnenia postavenia a kompetencií pri riešení konfliktov. Na úrovni spoločnosti je potrebné rozvíjať verejné povedomie o nenávisti voči moslimom a udržateľných stratégiách, ako ju riešiť.

V tejto publikácii uvádzame kľúčové fakty o protimoslimskom rasizme a niekoľko tipov, ako naň reagovať. Podelili sme sa aj o nápady na opatrenia proti islamofóbii. Ide o aktivity, ktoré sme uskutočnili v rámci projektu COPE a ktoré sa podľa nášho názoru ukázali ako účinné.

ČO JE PROTIMOSLIMSKÝ RASIZMUS?

Protimoslimský rasizmus, často synonymicky nazývaný islamofóbia, je vymyslený strach, diskriminácia, nenávisť alebo predsudky voči moslimom a ľuďom vnímaným ako moslimovia. Môže sa prejavovať ako slovné urážky alebo fyzické násilie, sociálne vylúčenie, stigmatizácia alebo diskriminácia zameraná na moslimov alebo osoby vnímané ako moslimovia vo všetkých oblastiach každodenného života. V rámci islamofóbných naratívov sú

všetci moslimovia prezentovaní ako nepriateľskí, nebezpeční, zaostalí a prípadne páchatelia terorizmu.

Islamofóbia na individuálnej úrovni:

- Slovné a/alebo fyzické zneužívanie na základe domnejšej príslušnosti k moslimskému náboženstvu kvôli osobitne znejúcemu menu, farbe pleti, hovoreným jazykom a/alebo pôvodu.
- Sociálne vylúčenie a stigmatizácia vo forme vyhýbania sa akémukoľvek kontaktu s príslušníkmi tejto skupiny.
- Nenávistné prejavy namierené proti moslimom na internete.

Islamofóbia na inštitucionálnej a štrukturálnej úrovni:

- Diskriminácia v každodennom živote, ktorá má podobu prekážok alebo nerovnakého zaobchádzania, napríklad v prístupe k verejným a súkromným službám, v prístupe k zamestnaniu a profesionálnemu rastu, v rovnosti príležitostí vo vzdelávaní, v politickom zastúpení, v slobode náboženského vyznania a v slobode prejavu.
- Prítomnosť islamofóbie na politickej úrovni a v médiách.
- Spájanie rôznych spoločensko-politických otázok, ako je migrácia, terorizmus alebo kriminalita, s islamom a moslimami.

AKO REAGOVAŤ NA PROTIMOSLIMSKÝ RASIZMUS?

Protimoslimský rasizmus sa vyskytuje v každodennom živote mnohých ľudí okolo nás. Čo však môžeme robiť, keď sa staneme svedkami protimoslimského rasizmu?

Ako reagovať na internete (sociálne médiá) a v diskusiách:

- Bud'te slušní a rozumní, nezapájajte sa do diskusie s negatívnym postojom.

- Definujte svoje vlastné hranice pre diskusiu – stanovte hranice toho, čo nebude tolerované.
- Snažte sa hľadať to, čo máte vy, agresor a cieľová skupina spoločné – hodnoty, podobný pôvod, vzdelanie.
- Je veľmi dôležité budovať pozitívne naratívy o moslimoch a zrozumiteľne ich predstavovať ako slušné ľudské bytosti.
- Klásť otázky – rozobrať komentár, opýtať sa na zdroje, relevantnosť alebo sa opýtať, prečo je táto téma pre agresora dôležitá.
- Oprite sa o fakty a štatistiky, aby ste vyvrátili individuálne dojmy alebo populárne nepresnosti. Používajte a vysvetľujte správnu terminológiu – rozlišujte medzi osobnou skúsenosťou a faktami.

- Zvážte, s kým hovoríte, a skúste sa vžiť do jeho situácie. Je to muž, mladík, matka alebo študent? Je niečo, na čom môžete stavať?
- Nezapájajte sa do diskusií s obsahom, ktorý nechcete šíriť – každý komentár pod konšpiračným článkom zvyšuje jeho dosah na ďalších ľudí. Namiesto toho napíšte vlastný pozitívny komentár s cieľom šíriť súdržnosť a solidaritu.
- Ak na internete nájdete nebezpečný nenávistný komentár – urobte si jeho screenshot, nahláste ho na danej sociálnej sieti a kontaktujte regionálne centrum pre monitorovanie nenávistných prejavov prostredníctvom e-mailu: (**extrem@minv.sk**). Táto dokumentácia je potrebná pre štatistiky, aby bolo možné naliehať na potrebu riešenia nenávistných prejavov a rasizmu.

Ako reagovať v reálnych situáciách?

Byť svedkom protimoslimského rasizmu nie je nikdy ľahké. Rakúska mimovládna organizácia ZARA preto prišla so štyrmi krokmi, ako prejavíť občiansku odvahu.

1. Vnímajte situáciu:

Cítiš voči niekomu nespravodlivosť?

Napríklad, keď na niekoho kričia, urážajú ho alebo ho fyzicky napadnú na verejnosti.

2. Zhodnoťte situáciu:

Je to nebezpečné? Aké sú moje riziká pri konfrontácii s páchatel'om? Sú v okolí ďalší ľudia, ktorí by mi mohli pomôcť?

3. Prevziať zodpovednosť:

Ak situácia nie je nebezpečná, prevezmite zodpovednosť a nespoliehajte sa na iných. Jednotlivci sú ochotnejší pomáhať ako ľudia

v skupine, pretože máme tendenciu myslieť si, že do toho bude zasahovať niekto iný.

4. Bud'te aktívni:

Ak sa situácia nezdá byť nebezpečná, môžete pomôcť mnohými spôsobmi: upozorniť na seba tým, že budete veľmi hluční, alebo odvieť pozornosť páchatel'a, alebo sa priblížiť k obeti a začať s ňou ďalší rozhovor, začať na páchatel'a pozeráť alebo zapojiť do rozhovoru inú osobu tým, že ich veľmi konkrétne vyzvete. Aj po incidente môžete pomôcť: oslovte obeť a opýtajte sa, ako sa má, ponúknite svoju pomoc ako svedok. Urobiť čokoľvek je lepšie ako nič!

Angličtina: zara.or.at/en/beratungsstellen

AKO BOJOVAŤ PROTI ISLAMOFÓBII

Integrácia prebieha na miestnej úrovni – v susedstve, v škole, na ihrisku, v miestnom komunitnom centre alebo v mimovládnej organizácii. Preto predstavujeme aktivity, ktoré sa môžu zdať samozrejmé alebo otrepané, ale ktoré podľa nášho názoru fungujú a majú silu zmeniť naše prostredie k lepšiemu. Ich silnou stránkou je, že ide o aktivity zdola, ktoré možno organizovať v rámci zdrojov miestnej komunity a nevyžadujú si systémové zmeny ani zmeny predpisov.

AKÉ AKTIVITY MÔŽETE ROBIŤ?

Umožniť výmenu a dialóg prostredníctvom:

PREMIETANIE FILMOV

Jedným z nízkoprahových spôsobov, ako ľuďom priblížiť iné spôsoby života, je film. Okrem autobiografických filmov a filmov založených na skutočných udalostiach môžu ľuďom pomôcť získať poznatky o iných kultúrach a prekonať predsudky aj historické filmy. Film umožňuje získať nové perspektívy a pohľady a stimuluje procesy identifikácie

a prenosu, ktoré môžu pomôcť prekonať predsudky. Umožňujú nám dištancovať sa od problému a poukazujú na rôzne otázky, ktoré okamžite podnecujú k zamysleniu. V rámci COPE Mareena usporiadala niekoľko filmových projekcií.

MULTIŽÁNROVÉ PODUJATIA

Môžete organizovať medzikultúrne koncerty alebo festivaly. Súčasťou projektu COPE bol aj Mareena festival v roku 2020 a 2021. Mareena spolupracovala s hudobníkmi a performerami so sýrskym, kenským či iránskym pôvodom. Mareena festival vytvára priestor pre zapojenie sa širokého spektra ľudí s rôznymi zručnosťami a aktivitami. Oblíbené podujatie v sebe spája možnosť zažiť autentických interpretov, diskusie, ochutnávky tradičných jedál a nápojov, možnosť spoznať

rôzne komunity s cudzineckým pôvodom, vyskúšať si rozličné formy umenia a získať množstvo nových kontaktov.

KOMUNITNÉ VEČERE

Mareena zorganizuje komunitné večere pravidelne. Folkekøkken(doslova ľudová kuchyňa) je dánsky koncept spoločenského stolovania, kde sú ľudia a konverzácia kľúčovými zložkami večera, kde sa v útulnom prostredí zdieľajú kultúry a príbehy a kde má každý účastník príležitosť stretnúť nových ľudí z rôznych oblastí života. To nás posúva za hranice stolovania, ako ho poznáme, a vytvára priestor, ktorý spája cudzincov všetkých národností, náboženstiev alebo veku, ktorí sa môžu navzájom spoznať pri tanieri s chutným jedlom. Každé vydanie Folkekøkken hostí osoba so zahraničným pôvodom. Šéfkuchár

večera varí pre hostí a tiež predstavuje svoju krajinu pôvodu, kultúru a kuchyňu. Hostia majú možnosť porozprávať sa s ostatnými hosťami, ale aj so šéfkuchárom, čo vytvára dobrú príležitosť búrať mýty a stereotypy v komunite. Vždy to bola veľmi zaujímavá skúsenosť pre účastníkov, ale aj pre šéfkuchára.

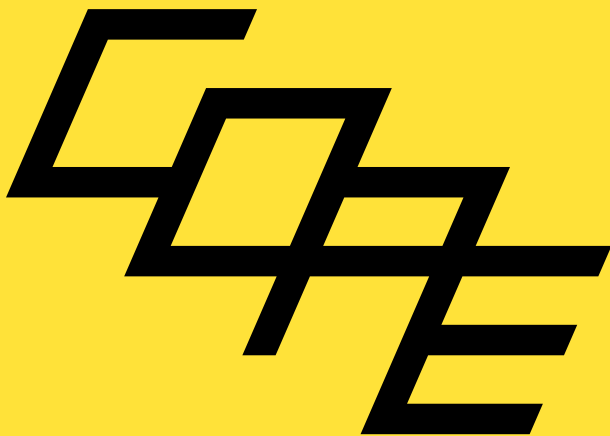
KOMUNITNÉ KAVIARNE

Komunitný program Mareeny organizuje komunitné kaviarne zamerané viac na kultúrne alebo náboženské sviatky ako Diwali, Nowruz, Pascha, Fatika a iné, dôležité pre konkrétne menšiny. Podujatia boli veľmi úspešné a zaujímavé pre miestnu slovenskú komunitu, pretože prinášali nové informácie a skúsenosti spojené s komunitami, ktoré sú vo všeobecnosti pre Slovákov nedostupné. Zároveň, oslavy sviatkov s komunitami

pomáha Mareena nadviazať bližšie vzájomné vzťahy, pretože účasť na dôležitých udalostiach pre ich komunity sa vníma ako prejav dobrej vôle. Mareena tiež začala organizovať tematické komunitné kaviarne, zvyčajne spojené s nejakým mestom, krajinou alebo kontinentom. Formát, v ktorom traja rečníci hovoria s ľuďmi v malých skupinkách a poskytujú svoje poznatky o svojej domovine, krajine alebo kontinente pri šálke kávy alebo čaju z regiónu. Takto mali komunity možnosť predstaviť Kábul, Nairobi, Bombaj a Afriku pri príležitosti Dňa Afriky.

Cope je spoločný projekt Caritas Vienne (AT), mumok (AT), Mareena (SK) a Nomada (PL) na boj proti islamofóbii v Európe.

Tento projekt bol financovaný z programu Európskej únie Práva, rovnosť a občianstvo (2014-2020).

**Caritas
&Du**

mumok

Funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)